

USNESENÍ

Krajský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Romana Fremra a soudců Mgr. Jany Kajzrové a Mgr. Jana Podaného ve věci

žalobkyně: **ABUS PAP s.r.o.**, IČO: 04959175
sídlem Pod Marjánkou 1674/39, 169 00 Praha 6
zastoupená advokátem JUDr. Davidem Černeckým
sídlem Masarykovo nám. 225, 256 01 Benešov

proti
žalované: **P B a.s.**, IČO: [REDACTED]
sídlem [REDACTED]
zastoupená advokátem Mgr. Miroslavem Ševečkou
sídlem Banskobystrická 568/157, 621 00 Brno

o zaplacení 4 592,96 Kč, o námitce místní nepříslušnosti soudu,
o odvolání žalobkyně proti usnesení Okresního soudu v Benešově ze dne 21.5.2020, č.j. 11 C 20/2020-64,

takto:

Usnesení soudu prvního stupně se mění tak, že místní nepříslušnost Okresního soudu v Benešově se nevyslovuje a věc se nepostupuje Městskému soudu v Brně.

Odůvodnění:

1. Okresní soud v Benešově vyslovil ve výroku I. usnesení ze dne 21.5.2020, č.j. 11 C 20/2020-64 (dále též jen „usnesení soudu prvního stupně“), svou místní nepříslušnost a ve výroku II. rozhodl o postoupení věci Městskému soudu v Brně jako soudu místně příslušnému. Soud prvního stupně rozhodoval o místní nepříslušnosti k námitce žalované vznesené ve vyjádření k žalobě v rámci podaného odporu proti platebnímu rozkazu (tj. při prvním úkonu žalované ve věci). Žaloba byla u Okresního soudu v Benešově jako soudu místně příslušného žalobkyní podána s odkazem na prorogační doložku sjednanou v písemné kupní smlouvě, na základě které je nárok žalobkyně na peněžité plnění v daném řízení uplatňován. Své rozhodnutí odůvodnil soud prvního stupně tím, že uzavírání prorogační doložky není obvyklou činností, k níž dochází při práci expedientky - zaměstnankyně žalované, která dotčenou kupní smlouvu (včetně v ní obsažené prorogační doložky) podepsala. K podpisu smlouvy (včetně prorogační doložky) došlo při převzetí zboží expedientkou paní M [REDACTED] P [REDACTED], do jejíž pracovní náplně sice spadá agenda spojená s dodávkou a přebíráním zboží, nikoli však uzavírání prorogační doložky. V případě ujednání o prorogaci se jedná dle soudu prvního stupně o specifickou otázku, nikoli o běžné a standardní ujednání v kupních smlouvách. Dle soudu prvního stupně se ve smyslu § 430 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku (dále jen „o.z.“), u zaměstnankyně žalované, která prorogační doložku v dotčené kupní smlouvě podepsala, o její obvyklou činnost nejedná, a to bez ohledu na to, zda případně mohla převzít kupované zboží, či eventuálně stvrdit kupní smlouvu. Žalobkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Najerová

nemohla být dle soudu prvního stupně v dobré víře, že by tato v podstatě náhodně zastižená osoba mohla být oprávněna sjednat prorogační doložku. Uzavření dané doložky bylo dle soudu prvního stupně zjevným excesem pracovníka žalované, nejde o jednání zavazující žalovanou, a proto dotčená prorogační doložka není platným ujednáním.

2. Proti tomuto usnesení podala žalobkyně včasné odvolání. Namítala, že žalované prodala nejen v tomto případě ale opakovaně kancelářské potřeby. O jednotlivých obchodních případech byly vždy uzavřeny samostatné kupní smlouvy a ke každé ze smluv byla vystavena faktura, ve všech případech pak byly kupní smlouvy opatřeny podpisy zástupců žalované a jejím razítkem. Toto dokládala již ve svém předchozím vyjádření k námitce místní nepřislušnosti předložením dalších s žalovanou uzavřených smluv a souvisejících listin. Dohoda o prorogaci byla dle žalobkyně součástí každé uzavírané kupní smlouvy. Závěr soudu prvního stupně, že dohoda o prorogaci není běžným standardním ujednáním kupní smlouvy, označila žalobkyně za nesprávný. Toto ujednání není dle žalobkyně ani mimořádné, ani neobvyklé, uzavření dohody o prorogaci není vyloučeno ani postupem dle § 430 o.z. Žalobkyně se ohradila vůči úvaze soudu, že by k předání zboží a uzavření kupních smluv docházelo s „jakoukoliv osobou náhodně zastiženou u zákazníka“. Zdůraznila, že svým odběratelům většinou dodává kancelářské potřeby, kdy tyto nákupy obvykle nevýřizují jednatele či členové představenstva, kupní smlouvy tak nejsou uzavírány statutárními zástupci jednotlivých společností. Zboží je však předáváno a kupní smlouvy uzavírány vždy výlučně s osobami, které potvrdí, že jsou oprávněny za kupujícího takový úkon učinit. Nejedná se tedy o náhodné osoby, které by nebyly oprávněny k jednání za kupujícího. Žalobkyně dále poukázala na to, že uzavření kupní smlouvy bylo stvrzeno za žalovanou též připojením razítka žalované společnosti, i proto bylo lze předpokládat, že dané osoby jsou oprávněny za žalovanou jednat. Kupní smlouvy byly dále uzavřeny v podniku žalované, byly zřetelně označeny jako kupní smlouvy, podmínky, za nichž je obchod realizován, včetně prorogační doložky, jsou uvedeny přímo ve smlouvě, která je stručná, nejedná se o nijak obsáhlý text. Osoby podepisující dané kupní smlouvy za žalovanou věděly, jakou listinu podepisují, nenamítly, že by nebyly oprávněny smlouvu uzavřít, výhrady nebyly vzneseny ani vůči samotnému textu, ani vůči sjednaným sankcím za prodlení s úhradou kupní ceny, ani vůči dohodě o prorogaci. Žalobkyně též odkázala na rozhodnutí Krajského soudu v Praze č.j. 19 Co 99/2020-19 ze dne 30.4.2020 v obdobné záležitosti a na judikaturu Nejvyššího soudu, rozhodnutí ve věci sp.zn. 23 Cdo 240/2015, kde Nejvyšší soud dovodil řádné sjednání prorogace podpisem kupní smlouvy zaměstnanci kupujícího i tehdy, kdy prorogační doložka byla obsažena nikoli přímo v kupní smlouvě, ale byla součástí Všeobecných obchodních podmínek. Žalobkyně navrhovala změnu napadeného usnesení soudu prvního stupně tak, že místní nepřislušnost se nevyslovuje a věc se Městskému soudu v Brně nepostupuje.
3. Žalovaná se k odvolání žalobkyně nevyjádřila.
4. Krajský soud v Praze jako soud odvolací po zjištění, že dle § 201, § 202, § 204 odst. 1, § 205 občanského soudního řádu (dále jen „o.s.ř.“) je odvolání přípustné, bylo podáno oprávněnou osobou a včas, přezkoumal usnesení soudu prvního stupně v rozsahu podaného odvolání podle ust. § 212, § 212a odst. 1, 5 a 6 o.s.ř. a toto odvolání shledal důvodným.
5. Podle § 89a o.s.ř. účastníci řízení ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti se mohou písemně dohodnout na místní příslušnosti jiného soudu prvního stupně, ledaže zákon stanoví příslušnost výlučnou.
6. Podle § 430 odst. 1 o.z. pověří-li podnikatel někoho při provozu obchodního závodu určitou činností, zastupuje tato osoba podnikatele ve všech jednáních, k nimž při této činnosti obvykle dochází.

Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Najerová

7. V dané věci je ze strany žalobkyně jakožto podnikatelky uplatňován nárok z kupní smlouvy uzavřené se žalovanou jako podnikající osobou ve vztahu vyplývajícím z jejich podnikatelské činnosti, kdy v předmětné kupní smlouvě č. [REDAKCE] připojené žalobkyní k žalobě, o níž se uplatněný nárok opírá, byla sjednána prorogační doložka ve znění: „Dodavatel a Odběratel se pro případ soudních sporů dohodli na místní příslušnosti Okresního soudu v Benešově, Masarykovo nám. 223, 256 01 Benešov bude-li dána věcná příslušnost okresního soudu a Krajského soudu v Praze, bude-li dána věcná příslušnost krajského soudu.“ Uvedená smlouva byla v pravé horní části dobře viditelným písmem větší velikosti než další text smlouvy označena jako kupní smlouva s uvedením čísla dané smlouvy. Celý obsah smlouvy od typového označení „Kupní smlouva“ až po podpisy stran tvoří dohromady jedinou stranu textu. Text smluvních ujednání je umístěn pod identifikací smluvních stran - žalobkyně na straně dodavatele a žalované na straně odběratele a pod popisem předmětu smlouvy (specifikací kupovaného zboží). Daný text smluvních ujednání je srovnatelné velikosti jako text nad ním uvedené identifikace stran a předmětu smlouvy a dále se nachází přímo nad vlastními podpisy smluvních stran. Hned v prvním bodu smluvních ujednání je uvedeno: „1) Osoba, která podepisuje tuto Kupní smlouvu (dále jen „KS“) potvrzuje, že je oprávněna za Odběratele zboží (službu) objednat a sjednat i obchodní podmínky a zboží převzít.“ Dotčená dohoda o prorogaci, citovaná shora, je obsažena v poslední větě daných smluvních ujednání, bezprostředně nad podpisy smluvních stran. Za žalovanou jakožto odběratele je v podpisové části připojeno jak razítko žalované, tak podpis jednající osoby. Dle tvrzení samotné žalované paní P [REDAKCE], která předmětnou smlouvu podepsala, byla zaměstnankyní žalované. Odvolací soud se ve vztahu k otázce podpisu dané smlouvy ztotožnil se závěrem soudu prvního stupně, jenž námitky žalované vyslovené v jejím vyjádření ohledně toho, zda skutečně smlouvu podepsala paní P [REDAKCE] (v souvislosti s obranou žalované, že P [REDAKCE] sice nějaké listiny podepisovala, ale „nemohla se domnívat, že podepisuje kupní smlouvy“), vyhodnotil jako nedůvodné. K tomuto podpisu pak došlo v místě dodávky zboží žalované, v prostorách jí užívaných.
8. Odvolací soud na základě shora popsanych skutečností vyhodnotil platnost sjednané prorogační doložky opačně než soud prvního stupně. V souzené věci nebylo sporu o tom, že k předání a převzetí zboží došlo v prostorách žalované, zaměstnankyní žalované, která svým podpisem potvrdila převzetí tohoto zboží. Současně s tím došlo dle obsahu předložené kupní smlouvy ze strany téže zaměstnankyně i k podpisu dané kupní smlouvy, když obchod byl realizován na základě předchozí telefonické dohody o zakoupení (a dodání) předmětného zboží do místa odběratele (žalované). Zaměstnankyně žalované na místě podpisem a připojením razítka společnosti na kupní smlouvě potvrdila její uzavření, a to včetně obsažené prorogační doložky. Na rozdíl od soudu prvního stupně nepovažuje odvolací soud ujednání o prorogační doložce ve smlouvách mezi podnikateli při jejich podnikatelské činnosti za ujednání svou povahou zcela neobvyklé či mimořádné. Zaměstnankyně podepisující dotčenou kupní smlouvu přitom dle obsažených smluvních ujednání potvrdila své oprávnění i ke sjednání zde obsažených obchodních podmínek (tj. včetně dohody o prorogaci).
9. Argumentaci žalované, že k uzavření smlouvy došlo již předtím na základě telefonické dohody, a uzavření písemné smlouvy tak bylo nadbytečné, nepovažuje odvolací soud za dostatečně pádnou. V obdobných obchodních vztazích není nikterak neobvyklé, že základní parametry konkrétního obchodu jsou sjednány obdobně např. telefonicky pouze ústně, avšak další bližší, vedlejší či podrobnější ujednání, jsou následně potvrzena v písemné podobě, či případně i odkazem na obchodní podmínky jedné ze smluvních stran právě při vlastní realizaci obchodu, při dodání a převzetí zboží. Je tedy běžný i souhlas s dalšími (podrobnými) obchodními (smluvními) podmínkami dodavatele, které rozpracovávají jednotlivá práva a povinnosti, zejména nebylo-li Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Najerová

individuálně sjednáno něco jiného (srov. § 1751 a násl. o.z.). Samotná předcházející telefonická či e-mailová shoda na ceně, místě, době apod. tak obvykle nepředstavuje celý obsah smlouvy. V uvedených souvislostech žalovaná ve svém odvolání přílehlavě argumentovala rozhodnutím Nejvyššího soudu ve věci vedené pod sp. zn. 23 Cdo 240/2015 (publikovaném též ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 2/2018), kde Nejvyšší soud dospěl k závěru, že dohodu, kterou předpokládá § 89a o.s.ř., lze nahradit i podpisem na kupní smlouvě – objednavce, která dokonce obsahuje jen odkaz na všeobecné obchodní podmínky uveřejněné na označených webových stránkách. Námitce žalované (v podání popisujícím pracovní náplň zaměstnankyně P. [redacted], jež za žalovanou smlouvu podepsala), že při „denním shonu a počtu expedicí není možné požadovat, aby důsledně sledovala a analyzovala všechny přiložené dokumenty“, nelze přisvědčit. Připojení podpisu pod určitou listinu je tradičně a obvykle chápáno jako stvrzení souhlasu podepisující strany s danou listinou (pokud z dalšího připojeného textu podepisujícího nevyplývá něco jiného). Je-li obsahem podepisované listiny smlouva, vyjadřuje její podpis pravidelně dokončení procesu sjednávání smlouvy a stvrzení souhlasu podepisující strany s obsahem dané smlouvy. Nedbalost, či nedostatek pozornosti podepisujícího nemůže být zásadně přičítán k tíži protistrany. Podstatný je obsah podepisované listiny. V daném případě bylo již z dobře viditelného označení dotčené listiny zřejmé, že se jedná o kupní smlouvu. Bylo taktéž dobře patrné, že obsahuje nejen označení stran a předmětu smlouvy – dodávaného zboží, ale taktéž text vlastních smluvních ujednání, z nichž je hned v první části opět zřejmé, že se jedná o kupní smlouvu. Je tedy otázkou, co si mohla zaměstnankyně žalované skutečně myslet o tomto textu obsahujícím smluvní ujednání dané kupní smlouvy, o tom, co vlastně podepisuje. Pokud pak podepisující zaměstnankyně nevěnovala náležitou pozornost tomu, jaký obsah má listina, kterou podepisuje, ba ani tomu, o jakou listinu se fakticky vůbec jedná, argumentuje žalovaná nepřipustně vlastním pochybením, ledabylostí a nedbalostí (resp. nedbalostí svých zaměstnanců) při uzavření dané smlouvy. V souzené věci navíc žalovaná uzavírala typově shodné kupní smlouvy na žalobkyni dodávané zboží opakovaně a tyto smlouvy byly opakovaně ze strany zaměstnanců žalované přebírajících dané zboží za žalovanou podepisovány, včetně připojení razítka dané společnosti. Vybavení daných osob razítkem žalované nasvědčuje jejich oprávnění za žalovanou v dotčených vztazích jednat. Žádné výhrady proti obsahu uzavíraných smluv a v nich obsažených smluvních ujednání, s nimiž měla takto opakovaně možnost se podrobně seznámit, žalovaná nevznesla. Za uvedených okolností odvolací soud neshledal ničeho, co by mohlo zpochybnit dobrou víru žalobkyně, že osoba, která přebírala za žalovanou u žalované dodávané zboží a současně podepsala k tomu uzavíranou kupní smlouvu, byla skutečně oprávněna za žalovanou předmětnou kupní smlouvu uzavřít (což ostatně úplně jednoznačně nezpochybňuje ani sama žalovaná), a to včetně vtělené doložky o prorogaci. Zaměstnankyně žalované mohla v souladu se shora citovaným § 430 odst. 1 o.z. uzavřít za žalovanou předmětnou kupní smlouvu, a to včetně dohody o prorogaci. Danou smlouvou je žalovaná vázána, a na místě je tak v případě vedeného soudního sporu určení místní příslušnosti soudu dle této uzavřené dohody o místní příslušnosti jiného soudu prvního stupně než obecného soudu žalované.

10. S ohledem na shora uvedené odvolací soud podle § 220 odst. 1 písm. a) o.s.ř. usnesení soudu prvního stupně změnil tak, že místní nepříslušnost Okresního soudu v Benešově se nevyslovuje a věc se nepostupuje Městskému soudu v Brně.

Poučení:

Proti tomuto usnesení není dovolání.

Praha, 3. srpna 2020

Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Najerová

Mgr. Roman Fremr v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Nina Najerová